

אורדינאנציע פון אלי שטרות וכתבים

Amsterdam, [5]491 [i.e. 1731]

Copy held at British Library, London

Shelf mark 1982.b.1(6)

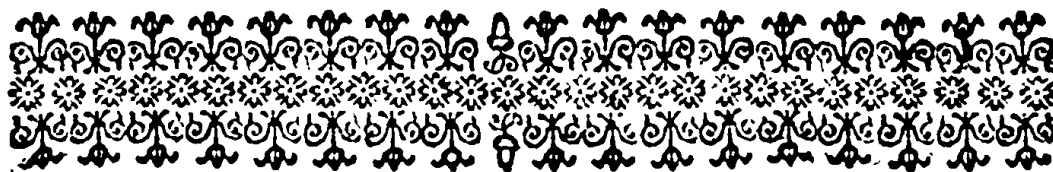
YidNed 269

1 broadsheet
(printed on both sides)

Transcription:
Ronny Reshef & Mirjam Gutschow
2023

Copied into text file:
2024

Version 2023
Transcribed using Transkribus
doc 1441962

אורדינאנדיא¹

מן כל השטרות ובתים קנסות וחופות וגלילה מעות הכל
באר היטב כדי איין אידרר זיך זאל ווישן צו ריכטן :

א

אלי

שטרות וקניינים דיא גשריבין ווערין זאלין אונטר
צייכנט ווערין מן שני נאמנים אונ' דיא בעלי דברים
מוזין ג"כ אונטר צייכנין : הנאמנים זיין השלשה חזנים
והשני שמשים של בבה"כ הגדולה :

ב

אלי

תנאים דיא מן מתנה איז בין שני הצדדים
מוז התנאי פֿר מעלדט ווערין בתוך השטר
קין או מכירה וכיוצא בו אבל ווען בתוך השטר קין תנאי
פֿר מעלדט איז רק איין בזונדר שטר משני הצדדים גמאכט
עם התנאי זוא איז דר זעלביגר שטר בטל ומבוטל אונ'
השטר קנין או מכירה וכיוצא בלייבט בתוקפו והסופֿר
והנאמנים זאלין מוזין קנס געבן שני ר"ט :

ג

דז

מהיום והלאה דר קנס וויל ליגין. או חתונה מאכין
או שטר שותפות וקניינים וויל לאזין שרייבן זאל
זעלכש אן מעלדין קומין אצל אחד מן שני השמשים של
בבית הכנסת הגדולה הנ"ל. וועלכי דען
אצל הסופֿר השטרות ווערין לאזין שרייבן כהגון אונ'
ממנו השטרות נעמין אונ' להצדדים בזורגין עם חתימת
הנאמנים והנאמנים ווערין בזורגין להסופֿר המעות השייך
לו כנזכר לקמן אונ' הסופֿר מוז השטרות לשני הצדדים
שרייבן אונ' להנאמנים איבר געבן כנ"ל והנאמנים זאלין
ניט דרפֿן תנאים לאזין שרייבן אודר שטרות השייכים
להחופה זונדר ידיעת הפרנס החודש יצ"ו :

¹ Text in two columns. First three lines and last three lines run over the whole width.

ד

דש

דער זעלביגער דער קנס וויל ליגין זאל מוזין אן
זאגין לאחד משני השמשים הנאמנים הנ"ל
בייא צייטן יום א' דר פאר כדי דש אצל הסופר זאל קענין
השטרותן כראוי לאזין שרייבין או הפחות ח' או יו"ד שעות
מקודם אם לא שהוא בשעת הדחק . ושטרי החופה מוז
החתונה להנאמני' אן גיזאגט ווערין לפחות ב' ימים קודם
החתונה כדי דש הנאמנים אצל הסופר כל השטרות קענין
שרייבן לאזין דז ביום החופה גשריבין זאלין זיין . אונ'
הנאמנים זאלין מעות החופה השייך להסופר אן הפרנס
החודש יצו מוסר זיין דר הסופר דז מעות ניט פריאר געבן
ווערט ביז ער השטרות ווערט פֿרטיג האבין אונ' ע"י ב'
נאמנים גיציילנט ווערין : אונ' הסופר זאל קיין מעות אין
פֿאדרין הן מה ששייך לצדקה או מה ששייך צו ולהנאמנים :

ה

איין

אורח דער תנאים ווייל שרייבן לאזין מוז החתן געבן
לצדקה מן כל מאה זהובים נדן ג' זהובי' לצדקה .
(והרשות ביד הפרנסים יצו למחול דבר מה מסך הנ"ל .
הכל לפי מה שהוא אדם . והכל לפי הענין .) דיזוש איז
גימיינט ווען משני צדדים אורחים זיין . אבר ווען א' משני
הצדדים בעל בית איז אודר ב"ב קינד דארף ניקש לצדקה
צו געבן : אונ' ווען דער אורח קיין תנאים לאזט שרייבן
מוז הנ"ל געבן קודם החופה :

ו

מן

תנאים שרייבן הנקרא קנס ליגין ווערט בצאלט
באופן זה . מן נדן אונטר חמש מאות זהובי' ישולם
סך ל"ד ב"ש . א' זהב מצד החתן וי"ד ב"ש מצד הכלה .
ומנדן חמש מאות זהובי' ומעלה סך ס"ח ב"ש שני זהובים
מצד החתן וך"ח ב"ש מצד הכלה . ובאם גאר קיין נדן
בתנאים שרייבן זוא ווען החתן אמיד בנכסין איז בצאלט
כמו מן נדן ה' מאות זהובים ומעלה ואם לאו בצאלט נאר
כמו מנדן אונטר ה' מאות זהובי' . אונ' מוזין ב' נאמנים
זיין אצל הקנס ליגין אחד מן הג' חזנים וא' מן ב' שמשים
אידר חזן זיין וואוך מאל אום מאל וכך השמשים אונ' וועלכר

חזן או שמש דעם זיין וואוך ווערט זיין אום דער בייא צו
קומין אונ' קומט ניט זוא זאל זיין חלק פֿר פֿאלין זיין אן דיא
זעלבגי נאמנים דיא דער בייא זיין . אם לא שהוא אונס או
חולה ח"ו אזי ילך אחר במקומו :

ז

הנ"ל

איז גימיינט בייא איין ב"ב דהיינו ווען אחד משני
הצדדים בעל בית איז באם אבר השני צדדים
אורחים זיין מוזין תמיד כפֿל בצאלין מהערך הנ"ל . אם
לא עניים ווערין (הרשות ביד הפרנסים למחול להם)
דש בצאלין זאל כמו בעל בית :

ה

סך

הנ"ל ווערט מחולק באופֿן זה מן נדן אונטר ה' אאו'
זהוב'י לכל א' מן החמשה נאמנים ד' ב"ש .
ולהספֿר ד' ב"ש ולא"בד יו"ד ב"ש שהם ס"ה ל"ד ב"ש .
ומנדן ה' מאות זהוב'י ומעלה לכל א' מחמשה נאמנים ח'
ב"ש . ולהספֿר ח' ב"ש . ולא"בד א' זהב . שהם ס"ה ס"ח
ב"ש כנ"ל : אונ' תנאים געלט מוז בצאלט ווערין להנאמני'
וספֿר ווען שון קיין תנאים לאזין שרייבן . אודר ווערט זיא
קיין חופה צו גילאזין :

ט

מן

שטרי חובות הודאות והלואות שותפות ווערט
גיצאלט מכל שטר סך ק"ו ב"ש י"א ב"ש להספֿר
וט"ו ב"ש לחמשה נאמנים לכל אחד ג' ב"ש : ומן צוואה דיא
גימאכט ווערין פֿר נאמנים . (ביום ישולם להם א' ר"ט
ובלילה ג' זהובים וחצי :)

י

שטרות

השייכים להחופה בצאלט החתן באופֿן זה
להנאמנים מן נדן אונטר ה' מאות זהוב'י ישולם מן
כתובה ג' שילונג . ב' תנאים אחרוני' ב' שילונג . שטר
חליצה א' שילונג . שטר בטחון א' שילונג . שטר חצי חלק
זכר ממנו וממנה ב' שילונג : ומנדן חמש מאות זהו' ומעלה

מן כתובה ד' שילונג . תוספת כתובה ד' שילונג . התנאים
אחרוני' ד' שילונג . שטר חליצה ב' שילונג . שטר בטחון ב'
שילונג . שטר חז"ז ממנו וממנה ד' שילונג . ולהסופר
ווערט בצאלט מן כל שטר ושטר ה' ב"ש שרייב מעות .
ומנדן חמש מאות זהובי' ומעלה מן כל שטר ושטר ששה
ב"ש שרייב מעות . וועלכיש אים הפרנס החודש געבן
ווערט נאך דעם השטרות פרטיג האט כנ"ל . אונ' אידרר
חתן מוז געבן י"ב ב"ש סיוע למפה השייך לצדקה כפי
תיקון קדמונים . גם ו' ב"ש פר יין וגלעזר להחזנים .
אונ' ו' ב"ש פר קערצכיר מעות לשמש של אותו בה"כ וואו
חתנה אין מאכט . ושטרי שותפות שבשעת החופה ישולם
מן נדן אונטר ה' מאות זהובים ק"ו ב"ש י"א ב"ש להסופר .
וט"ו ב"ש להנאמנים ומנדן ה' מאות זהובים ומעלה סך ל"ד
ב"ש . י"ד ב"ש להסופר וא' זהב להנאמנים שיתחלק
שוה בשוה : אונ' וועלכין שטר דער ניט גשריבן ווערט
בדרפמן ניט צו צאלין :

יא

הא"בד

והנאמנים דארפן ניט אצל החופה והקידושין
זיין ווען החתן והכלה ניט אן גיצייכנט זיין אצל
השררה יר"ה אום צו טרואין . ווען ב' הצדדים אורחים
זיין מוזין תמיד כפל געבן מערך הנ"ל . אם לא מוזין עניים
זיין הרשות ביד פרנסיס למחול להם דש נאר בצאלין כמו
בעל

[1v]

אורדינאנציא

בעל בית כנ"ל : מעות החופה יתחלק לד' חלקים . ג'
חלקים להג' חזנים לכל אחד חלק אחד : וחלק א' לשני
שמשים ביחד : אונ' מוז תמיד חזן א' ושמש א' אצל החופה
זיין דהיינו וואוך אום וואוך כנז' לעיל זוא ניט איז זיין חלק
חופה מעות פר פאלין או דיא אנדרי נאמנים דיא שם זיין
כנ"ל ארטיקל ו' :

יב

באם

גאר קיין נדן נזכר בתנאים איז הדין כנ"ל אצל
התנאים שבאם הוא אמיד בנכסין דש הכלה בחנם

נעמט בצאלט כמו מן נדן ה' מאות זהובים ומעלה . ואם
לאו בצאלט כמו מנדן אונטר מאות זהובים וכן הדין עם
מעות הקדושין לאב"ד ווען אמיד בנכסין איז דער הכלה
בחנם נעמט בצאלט ד' זהו' קידושין מעות ואם לאו בצאלט
נאר חצי ר"ט קדושין מעות ווען ניקש נזכר בתנאים איז :

יג

הסופר

זאל אלי שטרות וקנים דיא אונטר צייכנט
זיין על ידי נאמני קהלתינו איין שרייבן אין
פרטיקאל דהיינו תמצית השטר לטובת יחידי הקהילה
כדי ווען אירי שטרות פֿר לירן ווידר ע"י הסופר ונאמנים
איין נייאי שטר קענין קריגין הסופר זאל קריגין פר אין
שרייבן פֿון אידרן שטר ב' ב"ש מקופת הצדקה .

יד

גלילה

מעות מוז החתן לצדקה געבן חצי למאה מן
הנדן דהיינו פֿון דיא גרעשטי נדן שנז' בתנאים
בין שהוא הנדן שמצד החתן . בין שהוא הנדן שמצד הכלה
נגד זה האט החתן גלילה באותו ב"הכ וואו ער חתונה אין
מאכט דהיינו או בשבת דז המתנה גיבט להכלה או בשבת
שקודם החופה או בשבת שלאחר החופה הכל נאך דעם
פֿיל חתנים זיין אונ' ווען ב' חתנים זיין נעמט אחד מהם
הגבהה ובאם קיין הגבהה נעמט מוזין ביחד גורל שפֿילין
וכן ווען יותר אז ב' זיין ובאם אזו פֿיל חתנים זיין דש אין
אלי גמעלטי שבתות קיין גלילה האט קענין בקומין מוז
אים גלילה צו גלאזין ווערין בשאר שבתות עכ"פ דש אידר
חתן גלילה בקומט :

טו

ווען

החתונה חוץ לקלהתינו גמאכט ווערט בקהלה
אחרת דש שם גלילה מעות צאלט . אזו צאלט
נור כאן לצדקה חצי גלילה מעות דהיינו רביעיית למאה
מן הנדן ווען אבר מקום החתונה סמוך לקהלתינו ווער דש
באותו מקום קיין קהילה איז מוז גנץ גלילה מעות צאלין .
וכן ווען ב' הצדדים בעלי בתים בקהלתינו ווערן אונ' החתן
בלייבט וואונין בקהלתינו מוז ג"כ הגלילה מעות גנץ

בצאלין . וכל פעם דש הלב גלילה מעות גצאלט ווערט
האט החתן קיין גלילה בבה"כ .

טז

וכן

הדין עם מעות הקידושין לאב"ד דז ווען איין ב"ב חוץ
לקהלתינו בקהילה אחרת חתונה מאכט בצאלט כאן חצי
קידושין מעות לאב"ד באם אבר מקום החתונה בעיר או
קהילה הכפופים תחת קהלתינו איז דש מכאן מוז התרה
נעמין מוז גנץ קידושין מעות לאב"ד געבן : וכן ווען הב'
צדדים בעלי בתים בקהלתינו זיין אונ' החתן בלייבט
בקהלתינו צאלט גנץ קדושין מעות :

טו ב

כני"ל

איז עם הנאמנים ווען איין ב"ב דקהלתינו בקהלה
אחרת חתונה מאכט מוז בצאלין באופן זה מגדל
אונטר ג' מאות ר"ט שלשה זהובים . מג' מאות ר"ט עד
ט"ו מאות זהובים ד' זהובי' ומט"ו מאות זהובים ומעלה .
חמשה זהובים שיתחלק להחמשה נאמנים שוה בשוה :
ווען אבר החתנה ווער במקום או קהילה הסמוכה וכפופה
לקהלתינו מוז צאלן עד ג' מאות ר"ט להנאמנים ששה זהו'
וגם להסופר ט"ו ב"ש ומג' מאות ר"ט ומעלה שבעה זהו'
לנאמנים וא' זהב להסופר :

יח

דש

אלי דיא צייט דיא ברית מילה מאכין ווען זיא איין
מקום קבוע האבין אין אייני פון דיא שולין של
קהל יצ"ו . זוא מוז הברית מילה גמאכט ווערין באותו
בה"כ וואו הבעל ברית אין זיצט . אבל ווען הבעל ברית
קיין מקו' קבוע האט אין דיא שולין פון קהל יצו מוז הברית
מילה זיין אין דיא שול וואו הסנדק זיצט . דהיינו אין אייני
מבתי כנסיות של קהל . ובאם הסנדק ג"כ קיין שטאט
האט אין בתי כנסיות של קהל יצו מוז הברית מילה זיין
בבה"כ וואו המוהל זיצט בין בב"ה הגדולה בין אין דיא
אנדרי שולין של קהל : הסנדק או מוהל דער קוואטרשפט
או מהל שעפט נעמין ווערט חוץ משתי כנסיות של קהל יתן
קנס לצדקה ששה ר"ט :

איזרר

חתן או אבי החתן דער מקום קבוע האט אין
 אייני פֿון דיא שולין של קהל יצ"ו מוז החתונה
 מאכין בבה"כ וואו החתן או אביו זיצט אונ' מוז שם גם כן
 עולה לתורה זיין . אבל ווען החתן או אביו קיין שטאט
 האבן בא' מבתי כנסיות של קהל מוז החתונה זיין בבה"כ
 השניה או בב"ה החדשה שנבנתה אונ' שם גם כן עולה
 לתורה זיין בשבת שלפני החתונה ובשבת שלאחר החתונה
 ואם יעבור החתן אונ' וועלין מאכין החתונה בא' משני
 בתי כנסיות הנ"ל זוא זאל אים קיין חופה צו גלאזין ווערין :
 וה' ישמחנו בשובע שמחות וינהלנו על מי מנוחות אמן

דיזי י"ט ארטיקלין הנ"ל נעשו לטובת הקהילה ע"י אלופים קצינים פרנסים
 וגבאי צדקה יצ"ו טו"ב שבט תצ"א לפ"ק :
 בסדר ולפרט והודעת להם את הדרך ילכו בה וגו' לפ"ק :

